

EN REN DRÆBERMASKINE

/ SIDE 10

INDHOLD

- 03 Leder, Thomas Møller
- 04 Grønne fingre på stemmesedlen
- 06 Verdensmål i GRØNT: Åen genopstår i Aalborg
- 08 Ligestilling og kædeansvar hænger sammen
- 10 En ren dræbermaskine
- 12 Danmarks mesterskaber ved Have & Landskab
- 14 Landsbrancheklub i terapihave

GRØNT

6/2021 (45. Årgang)
ISSN 2246-2805

GRØNT er Danmarks største fagmagasin for den grønne branche. Magasinet udkommer 8 gange om året og udgives af Det Grønne Repræsentantskab, Rymarken 4, 8210 Aarhus V.

REDAKTION

Ansvarshavende redaktør:
Thomas Møller, 3F Aarhus Rymarken
thomas.moller@3f.dk
Telefon: 21 47 77 67

Redaktionsudvalg:
Line Bjørndal, 3F Odense GOPS
Rita Olsen, 3F Aarhus Rymarken
Villiam Andersen, 3F Holstebro
Walter Markussen, 3F BJMF

Magasinet er uafhængigt af 3F og Det Grønne Repræsentantskab, og artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis repræsentantskabets eller 3Fs holdninger.

LAYOUT & TRYK:

Rosendahls A/S – www.rosendahls.dk

FORSIDEFOTO: Morten Herlev

OPLAG: 2. halvår 2021: 11.000

DEADLINE FOR NÆSTE UDGIVELSE: 25. oktober

IDÉER TIL ARTIKLER

Har du et forslag til en artikel eller et indlæg, så kontakt en af vores to journalister:

Morten Hansen
journalist.morten.hansen@gmail.com
Telefon: 24 48 00 23

Morten Herlev
morten.herlev@3f.dk
Telefon: 26 77 18 59

ANNONCESALG

Rosendahls Mediaservice
Jette Sterndorff-Jessen
Telefon +45 76 10 11 47
jsj@rosendahls.dk
www.rosendahls-mediaservice.dk

ABONNEMENT

GRØNT udsendes til 3F-afdelinger med kollektivt abonnement samt eksterne abonnenter og brancheorganisationer indenfor den grønne branche. Et abonnement koster 85 kr. om året.

3F-afdelinger med kollektivt abonnement:

Sjælland og Bornholm: BJMF, Bornholm, Frederiksborg, Frederiksværk-Frederikssund, København, Midt og Østsjælland, Nordsjælland Syd, Nordøstsjælland, Slagelse, Storebælt.

Jylland: Als, Bjerringbro & Omegn, Esbjerg, Fredericia, Holstebro, Midtfjord, Randers, Ringkøbing-Skjern, Silkeborg, Skiveegnen, Aalborg, Aarhus Rymarken.

Modtager du ikke GRØNT, så kontakt din lokale 3F-afdeling.

VIL DU TEGNE ABONNEMENT?

Så kontakt Thomas Møller, 3F Aarhus Rymarken: thomas.moller@3f.dk, Telefon: 21 47 77 67.

Stem personligt ved valget den 16. november

Ved det kommende valg til regionsråd og kommunalbestyrelser skal du være med til at vælge de, der skal prioritere, hvordan en stor del af vores fælles skat skal forvaltes i de næste 4 år. Der er mange partier, der er mange politiske dagsordener – og der er store forskelle på politikernes prioriteter inden for samme parti.

Det er en god idé at bruge lidt tid på at sætte dig ind i partiernes og kandidaternes holdninger og synspunkter. Det er også en god idé at orientere dig blandt flere partier. Det kan give et mere nuanceret billede af, hvad det sker lokalpolitisk i det område, hvor du bor – og måske også arbejder.

For vores grønne medlemmer ansat i kommuner og regioner har politikernes beslutninger også stor betydning. Når der udliciteres grønne job, er det vigtigt, at politikerne har en grundholdning om, at udlicitering af offentlige arbejdspladser skal ske på overenskomstmæssige vilkår. Dels er det fair konkurrence – og dels er det en forudsætning for, at de, der overtager arbejdet, har muligheder for at leve et normalt og ordentligt liv.

Flere hundrede medlemmer af 3F stiller op til kommunalvalget. På de næste sider i dette blad kan du læse om 4 medlemmer af 3F. De arbejder alle inden for de grønne områder, og de stiller op til det kommende valg. De har set mulighederne for at få indflydelse og argumenterer på hver deres måde for at blive valgt. Jeg ønsker dem god valgkamp, og jeg opfordrer jer alle til at stemme ved valget til regionsråd og kommunalbestyrelser den 16. november. Personligt stemmer jeg på Enhedslisten.

THOMAS MØLLER
Redaktør

Grønne fingre på stemmesedlen

■ TEKST MORTEN HANSEN OG MORTEN HERLEV

Bo Niels Rosenberg stiller op for SF i Køge.
Foto: Morten Hansen

Ioan Rusu stiller op for Socialdemokraterne til Regionsrådet i Midtjylland.
Foto: Morten Herlev

Grøn SF'er i Køge

Bo Niels Rosenberg er anlægsgartner i en boligforening i Ballerup, men han bor i Køge, hvor han stiller op for SF til kommunalvalget.

"Jeg har tre mærkesager: Fra ulighed til mulighed – uddannelse til alle. Det handler både om dem, der ikke kan finde lærepladser, men også om unge som ikke engang har fået en folkeskoleeksamen. Det handler også om ordblinde på arbejdspladserne. Så der, hvor der er en ulighed, skal det laves om til en mulighed," siger Bo Niels Rosenberg, der stiller op for første gang til et kommunalvalg.

"Den anden mærkesag er "bæredygtige arbejdspladser! Der skal være krav om overenskomst og kontrolforanstaltninger til kommunens leverandører, som der er det i Københavns Kommune. Kædeansvaret er vigtigt. Skal du levere til det offentlige, så skal der være ordnede forhold og en kontrolinstans mod social dumping," siger Bo Niels Rosenberg, der er opstillet som nr. fem på listen. Den tredje mærkesag er grøn: "Natur er lig med velfærd," slår anlægsgartneren fast.

Rumæner til Regionsrådet i Midtjylland

Ioan Rusu er landarbejder og bor i Randers. Han stiller op til Regionsrådet i Midtjylland.

"Jeg er gået ind i politik og stiller op til regionsrådsvalget, fordi jeg oplever, at der er mange udlændinge, der har svært ved at forstå, hvordan de danske institutioner fungerer. Især i sundhedssystemet. Jeg vil arbejde for, at der bliver informeret bedre til udlændinge. For eksempel ved at lave sundhedsapps på andre sprog end dansk. Jeg vil også være med til at informere udlændinge bedre om danske arbejdsforhold og livet i Danmark generelt."

"Min største enkeltsag er bedre tilsyn med gravide. Jeg har desværre selv oplevet at miste min nyfødte søn på grund af problemer i sundhedssystemet. Det ønsker jeg ikke skal ske for andre. Derudover synes jeg, vi skal gøre vores byer mere grønne ved, at der bliver plantet et træ langs vejene til sygehusene for hvert nyfødt barn."

"Jeg håber, at jeg kan komme i snak med mange udlændinge i valgkampen og få dem til at stemme."

Tirsdag den 16. november er der kommunal- og regionsrådsvalg i Danmark. Flere steder i landet kan du finde 3F-medlemmer fra Den Grønne Gruppe på stemmesedlerne. GRØNT har talt med fire af kandidaterne.

Anja Bisp Pedersen stiller op på egen liste i Frederikssund.
Foto: Privat

Egen liste i Frederikssund

Anja Bisp Pedersen er graver i Skoven Kirke på Hornsherred. "Jeg stiller op som løsgænger, for jeg tror ikke på partiforeninger, hvor alle skal mene det samme," siger kandidaten, der dog er i valgforbund med Socialdemokraterne. Ved sidste valg skilte kun 24 stemmer rød og blå blok, i blå bloks favør, så derfor er et valgforbund vigtigt i Frederikssund Kommune.

"Jeg tror på, at jeg kan få stemmer nok til at komme ind. For mig handler det om mennesker frem for mursten. Der er alt for meget fokus på de døde ting. Min drivkraft er cykelstien til Kulhuse, det er en stor risiko hver dag på grund af for meget trafik. Der kører mange biler på en relativ smal vej."

Anja Bisp Pedersen har fået stor hjælp af 3F. "Jeg har deltaget i alle workshops og webinarer, der leder op til valget. Men ellers er jeg grøn! Jeg har for eksempel ingen valgplakater, det er en alt for stor belastning for miljøet, og de har ingen effekt," siger Anja Bisp Pedersen.

Marc Hast Knudsen stiller op for Enhedslisten i Fredericia.
Foto: Thomas Sørensen

Enhedslisten tager hele holdet med i Fredericia

Marc Hast Knudsen er Skov- og Naturtekniker med speciale i naturpleje og arbejder ved Naturstyrelsen.

"Jeg stiller op til kommunalvalget i Fredericia for tredje gang. Min viden og erfaring kommer i spil, uanset om jeg bliver valgt ind eller ej, fordi vi er sammen om at bestemme, hvordan vores indflydelse skal bruges. Man får hele holdet med. Jeg har eksempelvis bidraget med forslag til budgetforhandlingerne, som er endt med at komme med i forligene. Det har blandt andet betydet flere ansatte i Vej og Park i Fredericia Kommune, flere naturområder og flere penge til vedligehold."

"De sidste mange år har jeg hovedsageligt interesseret mig for faglige konflikter og udliciteringer. Jeg har på første hånd oplevet, hvor meget faglighed, viden, arbejdsglæde og loyalitet der ryger, når områder udliciteres – og hvor ringe en økonomisk gevinst der er i den sidste ende. Miljø-, natur- og klimapolitik har også altid betydet meget for mig."

FN's 17 verdensmål i GRØNT

I dette nummer er vi taget en tur til Aalborg for at se nærmere på verdensmål 13, der har overskriften "Klimaindsats". Læs, hvordan kommunen med et nyt stort projekt rustar byen til store regnmængder og samtidig skaber nye, grønne områder.

Til næste år går kommunens anlægsgartnere i gang med at beplante områderne omkring Østerå i parken Karolinelund.

Åen genopstår i Aalborg

I Aalborg er kommunen netop gået i gang med at åbne Østerå, som ellers har været skjult under gadeniveau flere steder. Projektet skal sikre byen mod kraftig regn og samtidig give borgerne flere grønne byrum.

■ TEKST OG FOTO: MORTEN HERLEV

Østerå lever et hemmeligt liv flere steder i Aalborg – gemt væk under asfalten i lukkede kanaler. Men i løbet af de næste år, popper åen op til overfladen igen. Aalborg Kommune har netop taget de første spadestik i et nyt, stort byudviklingsprojekt. Projektet går kort sagt ud på at fritlægge Østerå, der har sit udspring i Støvring og løber ud i Limfjorden. Flere steder undervejs er åen i dag skjult, men det kommer

altså til at ændre sig frem mod 2025. Den frie å vil give byens borgere et langt, sammenhængende rekreativt område, og samtidig bliver åen tilpasset, så den flere steder kan rumme store mængder regnvand:

"Projektet kommer ikke til at løse alle byens problemer med overfladevand på én gang, men det sikrer, at vi kan kapere ekstreme regnmængder fremover. Et frit

vandløb gavner også vandmiljøet og biodiversiteten. Og sidst men ikke mindst så kommer projektet til at fungere som en rekreativ korridor gennem byen med stier og parker," forklarer Anders Christian Nielsen, der projektleder i Aalborg Kommune.

Anlægsgartnere står klar

Vi er taget en tur til byparken og den tidligere tivoli-grund Karolinelund, der er før-

ste delprojekt i Aalborg Kommunes store klimatilpasningsprojekt. Her har Østerå levet en skyggetilværelse ved en lukket kanalsti langs kanten af parken. Men nu skal åen frem i lyset og slynges ind gennem den populære bypark.

I øjeblikket er parken en byggeplads. Der skal bygges broer og graves en vej til åen. Men samtidig har enkelte store træer fået lov til at blive stående:

"Vores anlægsgartnere har været ude og registrere alle de bevaringsværdige træer i området," siger Anders Christian Nielsen

og peger over mod en klynge træer, der er forsynet med et lille bånd.

Når brobygning og udgravning er overstået om cirka et års tid, kommer kommunens anlægsgartnere igen ind i billedet. Kommunen har nemlig besluttet, at det vigtige arbejde med at give åen en grøn og imødekommende indpakning skal udføres af kommunens egne, grønne medarbejdere. Så der venter en stor og vigtig beplantningsopgave forude.

Investeringer i grønne byer betaler sig

Bedre klima, sundere indbyggere og flere grønne arbejdspladser. Det er bare nogle af de gevinster, der følger med, når kommuner skruer op for antallet af parker og haver i byerne. Det var budskabet på et webinar, som 3F og en række samarbejdspartnere afholdt i september. Her var en række lokalpolitikere inviteret med på en lytter, så de forhåbentlig kan tage de gode grønne budskaber med sig ind i valgkampen til det kommende kommunalvalg.

"Der er en stor gevinst ved at investere i grønne områder. Men desværre ser vi alt for tit, at det er de grønne arealer, der bliver skåret væk, når politikerne skal spare penge på byggeprojekter. Her skal vi have modet til at turde sige, at det grønne skal komme først – ellers vandrer pengene bare op i byggeriet i stedet," lød det fra Ole Kærgård fra Danske Anlægsgartnere, som holdt et oplæg på webinarret.

Sådan kommer Østerå til at slynge sig gennem Karolinelund. Kommunens anlægsgartnere får en stor og vigtig opgave med at sikre en imødekommende beplantning langs åen.

Ole Kærgård efterlyste samtidig mere fokus på de grønne uddannelser. For der bliver brug for mange flere grønne hænder fremover:

"Vi har brug for at tilpasse uddannelserne, så de unge bliver rustet til stadig større krav om vilde enge og biodiversitet. Og så skal vi have flere unge til at se en idé i en karriere med hænderne frem for en akademisk uddannelse. For der er mange muligheder for at udvikle sig og vokse i et grønt job."

Du kan se webinarret her: <https://youtu.be/UVijpzFuhgY>

Ligestilling og kædeansvar hænger sammen

3F er altid velkomne skrev en landmand på Facebook. Det er alligevel ikke så tit, at man oplever en så åben invitation fra landbruget, når man er journalist i fagbevægelsens tjeneste. Så GRØNT tog på besøg hos en økologisk grisebonde i Odsherred.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HANSEN

Når man kører forbi markerne i landsbyen Gelstrup i Odsherred, så bemærker man, at grisene render frit omkring. Det virker som et sted, hvor dyrene har det godt, rigtig godt endda. Og det er der salg i. Spørgsmålet er, hvordan menneskene, der arbejder med dyrene, har det?

I formiddagspausen fortæller gårdens tre elever om forholdene. Chefen har været forbi med en kage, men overlader eleverne til journalisten. De tre elever er alle medlem af 3F. Der er lige blevet ansat en ny driftsleder, han er hollænder, men har arbejdet flere år i Danmark... "Tankerne om forskellen mellem øko og konventionel produktion fik mig til at indse, at man har lært at lyve, når man arbejder i konventionel griseproduktion. Man er ikke stolt af den måde, dyrene bliver behandlet på, og finder på dårlige undskyldninger til at forsvare det," siger Kaleb på overraskende godt dansk.

Stolt af overenskomst og ordnede forhold

Jesper Adler er ejer, og han skyder med skarpt efter dem, der ikke vil tage ansvaret på sig: "Fagbevægelsen og medierne har en overvejende ide om, at ansvaret skal ligge hos arbejdsgiveren, men ansvaret er tredelt" siger Jesper Adler og fortsætter: "Arbejdsgiveren tager den ind, der er mest effektiv, og i forhold til udgifterne er den udenlandske arbejdskraft mest effektiv, hvis man ikke følger overenskomsten."

Ifølge Jesper Adler er kommunerne også medansvarlige: "De får ikke skrevet ind i deres kontrakter, at der skal være kædeansvar, at der skal være overenskomst, og at der skal være elevpladser. Og den tredje part, der er skyldig, er dig og mig, fordi vi køber der, hvor det er billigst og ikke der, hvor grisene er produceret på en ansvarlig måde," understreger Jesper Adler.

Kvinderne betaler prisen

Særligt går det udover kvinderne i landbruget. Jesper Adler nævner, at de tre nuværende elever ikke er de første. Han har igennem tiden uddannet 35-40 kvindelige landbrugselever, der alle havde en drøm om at arbejde med dyr, men "inden de er 30, er de nødt til at skifte job for eller branche, fordi deres arbejdskraft ikke er efterspurgt. Samtidig importerer landbruget mange 'elever' og 'praktikanter' fra især Østeuropa."

Gelstrupgård leverer blandt andet til Friland og har eksport til USA. Den dag GRØNT er på besøg, skal der kastreres pattegrise. De drægtige søer, søer der lige har faret, og pattegrise indtil de er 51 dage gamle, går på friland. "Normalt er vi kun to, men dels skal Kaleb lige prøve det, det er ikke som i den konventionelle produktion, og man skal være minimum to af sikkerhedsmæssige årsager," siger Pia Saffron Pedersen, der udfører kastrationen.

De tre elever – Kaja Brandt Hansen, Amalie Petersen Klinke og Pia Saffron Pedersen fortæller, at de godt kan have konflikter med deres arbejdsgiver, men det er jo almindeligt på en arbejdsplads.

"Alt mit kød er kontrolleret i medicin, jeg skal kunne dokumentere, at luftkvaliteten lever op til visse standarder... men jeg skal ikke dokumentere, at jeg har overenskomst, at jeg betaler en ordentlig løn og har anstændige arbejdsforhold. Det skal noteres på varen, at den er produceret et sted, hvor man har retten til fagforeninger," siger Jesper Adler.

En åben arbejdsgiver, der tager sit ansvar alvorligt

Tine Børlum er organisator i 3F Holbæk – Odsherred og har besøgt Gelstrupgård: "Døren er åben og her er et landbrug, hvor der er overenskomst og gode arbejdsforhold. Det er rart at møde en landmand, der faktisk er stolt af at have overenskomst. Selvfølgelig kan der være ting, vi er nødt til at tale om, men der er himmelvid forskel på, om døren er åben eller man forsøger at skjule, hvad der foregår," siger Tine Børlum.

De tre elever henvendte sig selv til 3F i Holbæk for at blive medlemmer. "En veninde oplevede en lidt grim fyring et sted i Jylland, så der indså jeg, at det kan være godt at have sit medlemskab i orden. Jeg havde overvejet det, men det var ikke blevet forklaret godt nok af 3F og på skolerne," siger Pia Saffron Pedersen, en af eleverne, da GRØNT er på besøg.

"Jeg kan godt li' at være her, fordi der er god dyrevelfærd, og vi behandler dyrene godt i forhold til en konventionel produktion. Jeg var tidligere i en konventionel stald.... Og se hvor anderledes grise er, når de går udenfor.... ved sgu ikke, hvad jeg skal sige om det.... Det var ikke et rart sted at være for mig," siger Amalie Petersen Klinke, en anden af eleverne.

VIDEN DER VOKSER

Dyrk dig selv i arbejdstiden, og tag på kursus med løn.

Med jordbrugets kompetencefond sår du frø til fremtiden.

Få støtte til efteruddannelse på overenskomstdækkede virksomheder inden for gartneri, land- og skovbrug, maskinstationer og agroindustri.

Læs mere på

dgkt.dk

GLS-A

Få hjælp til kompetenceudvikling hos vores fælles uddannelseskonsulent Lotte Julin Bock på 8740 3412.

**DEN GRØNNE
KONSULENT
TJENESTE**

En ren dræbermaskine

OK Nygaard i Odense har succes med at bruge varmt vand som et rent og sprøjtefrit våben i kampen mod uønsket ukrudt på offentlige arealer.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

En traktor forsynet med en 600-liters vandtank kører i sneglefart hen ad fortovet ved et plejecenter i udkanten af Odense. 98 grader varmt vand står ud i fire pyramideformede stråler fra dyserne. Hvid damp stiger op langs varmekedlen, der er monteret på traktoren, før det langsomt forsvinder.

Det varme vand har til gengæld ingen planer om at fordufte med det samme. Det lægger sig over fliserne og trænger langsomt ned omkring ukrudtet. I løbet af nogle timer begynder mælkebøtter og andre uønskede gevekster at bukke under og visne.

Varmt vand er effektivt

I cirka fem år har anlægsgartnervirksomheden OK Nygaard i Odense eksperimenteret med at bruge varmt vand til at bekæmpe ukrudt. Erfaringerne er positive:

"Varmt vand fjerner ukrudt meget effektivt, fordi vandet trænger ned og varmebehandler rødderne. På den måde nedbringer man ukrudtstrykket over tid. Når man bruger en gasbrænder, går flammerne ikke i dybden på samme måde," fortæller Terkel Bruun, der er afdelingschef i OK Nygaards afdeling i Odense.

Michael Rasmussen, der er tillidsrepræsentant og arbejder med B2B-kunder, supplerer:

"Om sommeren kan det også være farligt at bruge gasbrændere. Der skal ikke mere end et stykke papir eller et spindelvæv til at sætte gang i en brand. Og vandet holder også ukrudtet nede i længere tid."

En fremtid med mere vand...

OK Nygaards eksperimenter med at lade varmt vand erstatte gasbrændere og sprøjtemidler er nu så langt fremme, at de nye vand-anlæg er en fast del af vognparken.

"Lige nu har vi rigtig meget fokus på at videreudvikle og forfine teknikken. Vi prøver os hele tiden frem for at gøre hele processen så effektiv som mulig. Vi leder for eksempel stadig efter en smart løsning på, hvordan vi på en nem måde kan forsyne anlægget med vand," forklarer Terkel Bruun.

I øjeblikket står vand-anlæggene for cirka en tredjedel af arbejdet hos OK Nygaard,

OK Nygaard i Odense har succes med at bruge 98 grader varmt vand til at holde ukrudtet nede.

Tillidsrepræsentant Michael Rasmussen (tv.) og afdelingschef Terkel Bruun ser et stort potentiale i brugen af varmt vand til ukrudtsbekæmpelse.

imens gasbrændere suppleret med sprøjtemidler enkelte steder står for de andre to tredjedele.

Men på sigt vil brugen af varmt vand helt sikkert komme til at tage mere og mere over, vurderer Terkel Bruun.

...og færre sprøjtemidler

Vand-eksperimenterne er en del af en bevidst strategi fra OK Nygaard om at stå godt rustet til en fremtid, som højst sandsynligt kommer til at byde på færre sprøjtemidler og måske også mindre brug af gasbrændere. For eksempel lægger regeringen op til et to-talt forbud mod brugen af skrappe sprøjtemidler på en række offentlige

og private arealer. Og OK Nygaard oplever også en stigende efterspørgsel efter mere grønne løsninger fra kunderne.

"De fleste offentlige kunder stiller allerede krav om, at vi ikke bruger sprøjtemidler. For eksempel Odense Kommune, som er vores største kunde. Men vi ser også flere og flere private kunder, som begynder at efterspørge mere vilde løsninger uden brug af sprøjtemidler. Så jeg tror helt sikkert, at brugen af varmt vand kommer til at fylde meget mere – og mere end brugen af gasbrændere på sigt," slutter Terkel Bruun.

Sprøjteforbud på vej på offentlige og private arealer

Regeringen vil sætte en stopper for, at man kan sprøjte med blandt andet Roundup på arealer, hvor der er en særlig risiko for, at sprøjtemidler kan sive ned i grundvandet. Derfor lægger regeringen op til et forbud mod brug af sprøjtemidler, der indeholder glyphosat, på offentlige og private arealer som stier, veje, grus, fortove, indkørsler, parkeringsarealer og terrasser.

Hvis forbuddet bliver vedtaget, vil det dog stadig være tilladt at bruge let-nedbrydelige sprøjtemidler som for eksempel pelargonsyre og eddikesyre.

Lønstigninger til ansatte i staten og kommunerne

Er du ansat efter overenskomsterne med Staten eller Kommunernes Landsforening, så går der flere penge ind på kontoen, når du får din løn for oktober. Her er to eksempler: En faglært gartner i en kommune på løntrin 21 får 246 kroner mere om måneden. En faglært gartner i statens løngruppe 3 (udenfor Hovedstaden og Nordsjælland) får 75 kroner mere om måneden.

Nyt bestyrelsesmedlem i Den Grønne Aktivitetsforening

Aktivitetsforeningen" holdt sin første ordinære generalforsamling den 28. september for de 34 lokale 3F-afdelinger, der er med i foreningen. Følgende bestyrelse blev valgt:

- Thomas Møller (formand), 3F Aarhus Rymarken (genvalgt)
- Rita Olsen (kasserer), 3F Aarhus Rymarken (genvalgt)
- Kasper Oxholm Johansen, 3F Aalborg (nyvalgt)
- Dan Jeppesen, 3F Midtjylland (genvalgt)
- Steve Belting, 3F Aabenraa (genvalgt)
- Heidi Slesvig, 3F Storebælt (genvalgt)
- Anja Andrup, 3F BJMF (genvalgt)

EU-studietur til Bruxelles

3F Den Grønne Gruppe inviterer til EU-studietur til Bruxelles. Turen er for alle tilidsvalgte og fagligt aktive, der er beskæftiget på virksomheder inden for overenskomstområder, hvor GLS-A er modpart.

Studieturen finder sted 9.-12. maj 2022, og alle udgifter dækkes af Fonden for uddannelse, arbejdsmiljø og samarbejde, der er oprettet af GLS-A og 3F.

Tilmeldingsfrist er senest tirsdag den 15. marts 2022. Da der er begrænsede pladser, vil pladserne – efter tilmeldingsfristens udløb – blive fordelt ud fra branchemæssige, geografiske og øvrige relevante hensyn.

Danmarksmesterskab og fællesskab

Ronni Andersen og Sofie Barsted Christensen fra AMU Nordjylland Sandmosen var blandt de 10 anlægsgartnerelever, der dystede om DM for anlægsgartnerelever på Have & Landskab. GRØNT fulgte de to elever i kampen om guld.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Ronni Andersen rejser sig og strækker ryggen. Han kigger ud over det anlæg, han og kollegaen Sofie Barsted Christensen er i fuld gang med at færdiggøre.

"Jeg troede, det gik stærkere med at lægge chaussestenene. Dem er jeg ikke så vant til," vurderer han.

"Ja, vi ville gerne have været lidt længere. Men vi skal nok nå i mål. Vi gør brolægning

gen færdig i dag. Så skal vi have lavet et vandhul og plantet træer og lægge grus i morgen," supplerer Sofie.

De to anlægsgartnerelever har siden tirsdag morgen været i fuld gang med at løse den danmarksmesteropgave, de fem hold anlægsgartnerelever har fået. På 21 timer skal de opføre et anlæg med sten, vandhul, beplantning og så videre. De løser opgaven *live* foran nysgerrige tilskuere på

udstillingen Have & Landskab. Lige nu har de seks effektive arbejdstimer tilbage.

Målet er at nå i mål

Men først er det tid til en velfortjent frokostpause. Imens de forsyner sig med tærte og sodavand, evaluerer de to anlægsgartnerelever arbejdsindsatsen, konkurrencen og deres vinderchancer.

"Jeg tænker ikke så meget på guldet. Lige nu er det vigtigste, at vi når i mål. Så må vi se, hvor langt det rækker. Og uanset hvad, så har det været fedt at være med. Jeg har lært en masse nyt," lyder det fra Ronni Andersen.

Under konkurrencen sover de i alt 10 anlægsgartnerelever sammen på elevhotellet på ZBC Slagelse. Og selvom de konkurrerer om guld, så er der et godt socialt liv eleverne imellem.

"Det er ret hyggeligt. Om aftenen sidder vi og snakker, og i går fik vi pizza sammen. Det sociale betyder helt sikkert også meget for oplevelsen," mener Sofie Barsted Christensen.

Ronni Andersen fra Thorhauge Anlægsgartneri ApS og Sofie Barsted Christensen fra Himmerland Boligforening deltog i DM i anlægsgartner på Have & Landskab som en del af deres uddannelsesforløb hos AMU Nordjylland Sandmosen. Det blev desværre ikke til nogen guldmedalje til de to.

Guld til elever fra Kold College

I det, dommerne kaldte for en millimeter-tæt dyst, nuppede de to anlægsgartnerelever Steffen Ryberg og Lasse Kjeldstrøm fra Kold College guld til Danmarksmesterskabet under Have & Landskab. De to elever fra Sandmosen fik en delt andplads.

FOTO: HAVE & LANDSKAB

Havefest med 10.000 deltagere

Årets udgave af Have & Landskab bød på godt humør, grønne nyheder og masser af netværkspleje. GRØNT var med.

■ TEKST MORTEN HERLEV · FOTO HAVE & LANDSKAB OG MORTEN HERLEV

I alt 10.220 mennesker var samlet til grøn fagfest hos Have & Landskab i Slagelse fra den 25.-27. august. Her kunne de mødes i ét stort fagligt fællesskab, og de kunne se og mærke de nyeste tendenser inden for den grønne branche. Det altoverskyggende tema for hele udstillingen var bæredygtighed, som bare fylder mere og mere i branchen.

"Det springer i øjnene, hvor sindssygt hurtigt hele konverteringen til el-redskaber og -maskiner går. Det rykker, og det rykker hurtigere, end vi havde drømt om," lød det efterfølgende i en pressemeddelelse fra Palle Kristoffersen, der er Have & Landskabs bestyrelsesformand.

Hygge og overenskomst-snak i 3F-teltet
3Fs Grønne Gruppe var også til stede på messen med et telt og en meget synlig 3F-ballon som pejlemærke. Mange gæster lagde turen forbi teltet for at deltage i konkurrencer og få sig en kop kaffe og en snak. Især var en roll up med fordelene ved at arbejde under overenskomst et godt udgangspunkt for dialog. For mange af de besøgende var fordelene ved at være organiseret lidt af en øjenåbner.

Over 10.000 grønne folk deltog i årets udgave af Have & Landskab i Slagelse.

Stille løvsuger vinder innovationspris

GMR Maskiner løb med innovationsprisen i kategorien "Småmaskiner" for deres nye løvsuger STAMA MK10. Den lille maskine er 100 % elektrisk, og den nedbringer støjen betydeligt i forhold til andre modeller på markedet.

"Den nye løvsuger er lidt af en game changer. Den støjer meget lidt, og det er en stor fordel for brugerne, men også for besøgende på eksempelvis en kirkegård," lyder det fra Niels Kirkegaard, der er direktør hos GMR Maskiner. Løvsugeren STAMA MK10 kan købes nu.

Ny metantraktor på markedet

I den tungere ende af skalaen bød maskinmarken på Have & Landskab på en anden grøn nyhed i form af New Holland Agriculture's T6-traktor. Der er tale om en traktor, der kører 100 % på metangas. Dermed reducerer køretøjet CO²-udledningen og eliminerer stort set udledningen af partikler. Traktoren er dog afhængig af at kunne kobles til et biogasanlæg, når den skal tankes op, så den vil i første omgang nok være mest interessant for kommuner eller større landbrug med eget biogasanlæg. T6-traktoren forventes at komme i produktion til efteråret.

I GRØNT gennemgår vi i hvert nummer frem til næste årsmøde de forskellige brancher, der hører hjemme under Den Grønne Landsbrancheklub. I dette nummer har vi imidlertid rettet fokus på en landsbrancheklub, som omfatter medlemmer inden for det grønne område, der ikke er en del af Den Grønne Landsbrancheklub. Det drejer sig om medarbejderne på kirkegårdene. De er ansat af menighedsrådene og derfor en del af Den Offentlige Gruppe.

Landsbrancheklub i terapihave

Næste år skal de til Nordjylland, før coronaen var de på Bornholm, men i år er det København, der lægger inspiration til landsklubbens årlige studietur.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HANSEN

Terapihaver er det nye sort! Og terapihaven på Vestre Kirkegård, er blot den anden i Danmark. Gina Chieu viser gruppen rundt og forklarer, hvad det er, en terapihave kan – både fagligt og for omverdenen: "Det er godt for eleverne, der får mulighed for at lære flere facetter af gartnerarbejdet. Det udfordrer fagligheden, for man kan godt falde lidt til ro i sit årshjul. Terapihaven satte pludselig min faglighed i spil igen." En

udfordring ved terapihaven er, "at vi nogle gange skal lade ukrudt stå eller lade noget ligge, som egentlig ser rodet ud. For rodet til et gravsted," uddyber Gina Chieu.

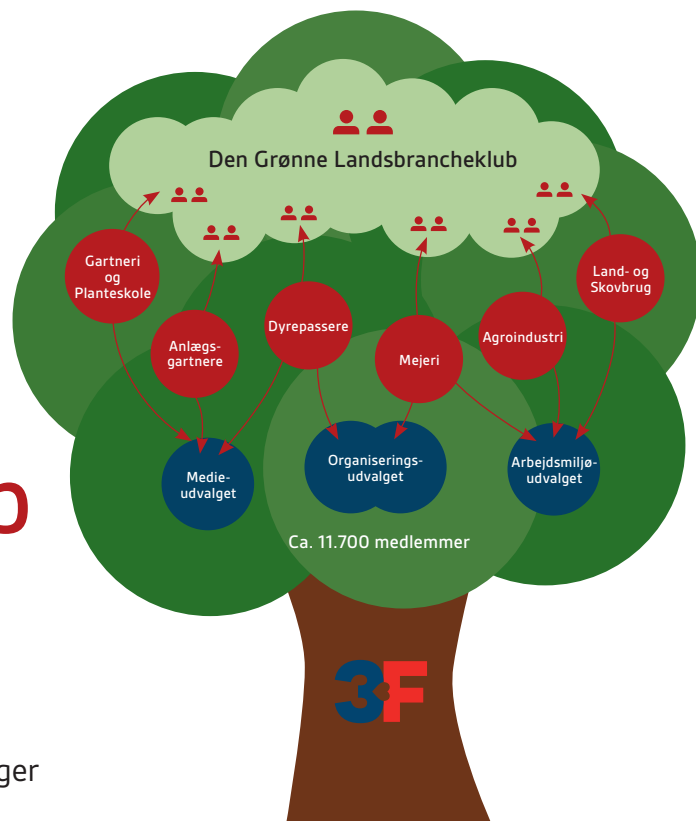
En del af kommunens behandlingstilbud
Terapihaven bruges af Københavns Kommune til forskellige grupper, som får behandling af den ene eller den anden slags. "Alle dage er booket ud. Man må gerne gå

ind i terapihaven som besøgende på kirkegården, men når der er booket til behandling, så er der lukket af," forklarer Gina Chieu.

I terapihaven er der mange dufte, og der er træstubbe til at sidde på. "Vi laver rum, som man kan finde ro i," siger Gina Chieu. På en lille eng kan man meditere og dyrke yoga. Børn må ikke lege i terapihaven, da det skal være et fredfyldt og roligt rum. Der er også et hemmeligt rum, som en samling træer skaber. Her kan man sidde ubeset og se ud på resten af verdenen. Og i eventyrrummet er der rislende vand, men farverne i terapihaven må ikke være så skarpe, at det forstyrrer eller distraherer.

Fastholdelse af grønne arbejdspladser
Vestre Kirkegård rummer også et teater med en cafe. I alt er der omkring 35 ansat-

Vestre Kirkegård er den største i Danmark. 54 hektar eller i omegnen af 110 tønder land. Her arbejder anlægsgartneren Gina Chieu på 11. år. Denne dag skal hun vise en gruppe kolleger rundt. Det er landsbrancheklubbens årlige studietur. Her mødes man for at få faglig inspiration til det daglige arbejde.

te på kirkegården, og i sommerhalvåret to til tre sommerfugle (sommerafløsere). Rundvisningen sætter gang i de faglige udvekslinger om, hvad der kan lade sig gøre hjemme på ens egen kirkegård. Både by- og landsbykirkegårde er repræsenteret. Alle menighedsrådsansatte er samlet i Landsbrancheklubben for kirke og kirkegårde.

Der bliver stadig færre gravsteder i Danmark. Det betyder, at grønne jobs er i fare for at forsvinde efterhånden som behovet for at vedligeholde gravsteder bliver mindre. Derfor er terapihaver og andre tiltag, der bringer grønne fagligheder i spil på kirkegårdene, med til at fastholde grønne arbejdspladser.

Det røde hav

Vestre Kirkegård er blandt andet kendt for *Det Røde Hav*, et område omkring en lille sø, hvor adskillige fremtrædende socialdemokrater er begravet: Anker Jørgensen, Jen Otto Krag, Stauning og mange flere. Kirkegården har også et afsnit med muslimske gravsteder, og et stort område med tyskergrave, der fremstår meget velholdt. Det skyldes at forbundsstaten i Tyskland siden etableringen i 1989 betaler for vedligeholdelsen. Der kommer en bus en gang om året med elever, der vasker og maler teksten på korsene op, forklarer Gina Chieu. Det er en ordning, som findes i hele Danmark, hvor man har tyske gravsteder fra krigen.

Kursushjælp til ordblinde

Henrik Odgaard brugte aldrig computer på arbejde. Det blev hurtigt et irritationsmoment, fordi han havde udfordringer med at læse. Så da han takkede ja til et kursus med særlig fokus på at støtte ordblinde, var det med ønsket om at lære at bruge computeren.

"Jeg er stadig ikke nogen haj. Men i dag bruger jeg iPad hver dag til at registrere min arbejdstid og mine opgaver, og jeg kan betjene alle maskiner, selvom de har computer," siger han.

En af de positive ting ved kurset var, at det kunne afholdes på hans arbejdsplads på Bejstrup Maskinstation:

"Hvis jeg skulle være kørt ind til Aalborg hver gang, er jeg ikke sikker på, jeg havde sagt ja."

Den Grønne Konsulenttjeneste tilbyder mange forskellige former for efteruddannelse – også undervisning til ordblinde, der har brug for hjælp til at bestå et AMU certifikatkursus. Kompetencefondsmidler dækker virksomhedens lønudgifter og deltagelsesgebyr, og som medarbejder opretholder man sin normale løn under kurset. Læs mere på www.dgtk.dk.

EFTERUDDANNELSE
2021
Anlægsgartner, greenkeeper og groundsman
Tag på kursus i arbejdstiden med fuld løn!

VIL DU PÅ KURSUS?
Anlægsgartner kompetencefonden giver dig mulighed for at komme på det kursus, du brænder for, i arbejdstiden – og med fuld løn.

Mejeriindustriens arbejdsmiljøkonference

I år afholdes mejeriindustriens arbejdsmiljøkonference i Herning Kongrescenter onsdag den 24. november 2021 for alle med interesse for arbejdsmiljøarbejdet samt tillidsvalgte. På arbejdsmiljøkonferencen er der mulighed for at netværke samt få inspiration, viden og praktiske tilgange til arbejdsmiljøarbejdet.

Årets konference fokuserer på det praktiske arbejdsmiljøarbejde og hvilke tilgange, virksomhederne har taget i praksis for at forebygge og håndtere særlige udfordringer i dagligdagen. Bæredygtigt arbejdsliv dækker over alle de virksomheds- og arbejdsmiljøindsatser, som skaber rammer og strukturer, der understøtter, at det er sundt, sikkert og udviklende at gå på arbejde gennem hele livet, så arbejdet samtidig giver mening for den enkelte.

AKTIVITETSKALENDER / Den Grønne Gruppe 2021

Navn	Dato	Sted	Tilmelding Skal ske gennem den lokale 3F afdeling
Overenskomstkursus for afdelingsansatte	2. – 3. november 2021	Fuglsangcentret	FIU: 1999-21-00-07*
Grunduddannelse M1, Grøn (hører sammen med FIU: 1256-22-00-01)	29. nov. – 3. dec. 2021	Langsøhus	FIU: 1156-21-00-01*
Skovarbejdernes Julekonference 2021	6. december 2021	Langsøhus	FIU: 2030-21-00-13
Fælles tværfaglig mejerikonference for tillids- repræsentanterne i NNF, 3F, HK, EI-Forbundet og Metal	13. – 14. januar 2022	Severin Konferencecenter	Yderligere info følger
Grunduddannelse M2, Grøn (hører sammen med FIU: 1156-21-00-01)	17. – 21. januar 2022	Langsøhus	FIU: 1256-22-00-01*
Årsmøde, Den Grønne Landsbrancheklub	7. – 9. februar 2022	Langsøhus	FIU: 2034-22-00-01
Grunduddannelse M1, Grøn (hører sammen med FIU: 1256-22-00-02)	28. feb. – 4. marts 2022	Smålandshavet	FIU: 1156-22-00-02
Grunduddannelse M2, Grøn (hører sammen med FIU: 1156-22-00-02)	28. marts – 1. april 2022	Smålandshavet	FIU: 1256-22-00-02
Netværkskonference	19. – 20. april 2022	Langsøhus	FIU: 1999-22-00-08
EU-Studietur, Bruxelles	9. – 12. maj 2022	Bruxelles	FIU: 1999-22-08-92

* Kurset er fuldttegnet

Husk at sende emner til aktivitetsskalendarer til redaktion@dengronneportal.dk

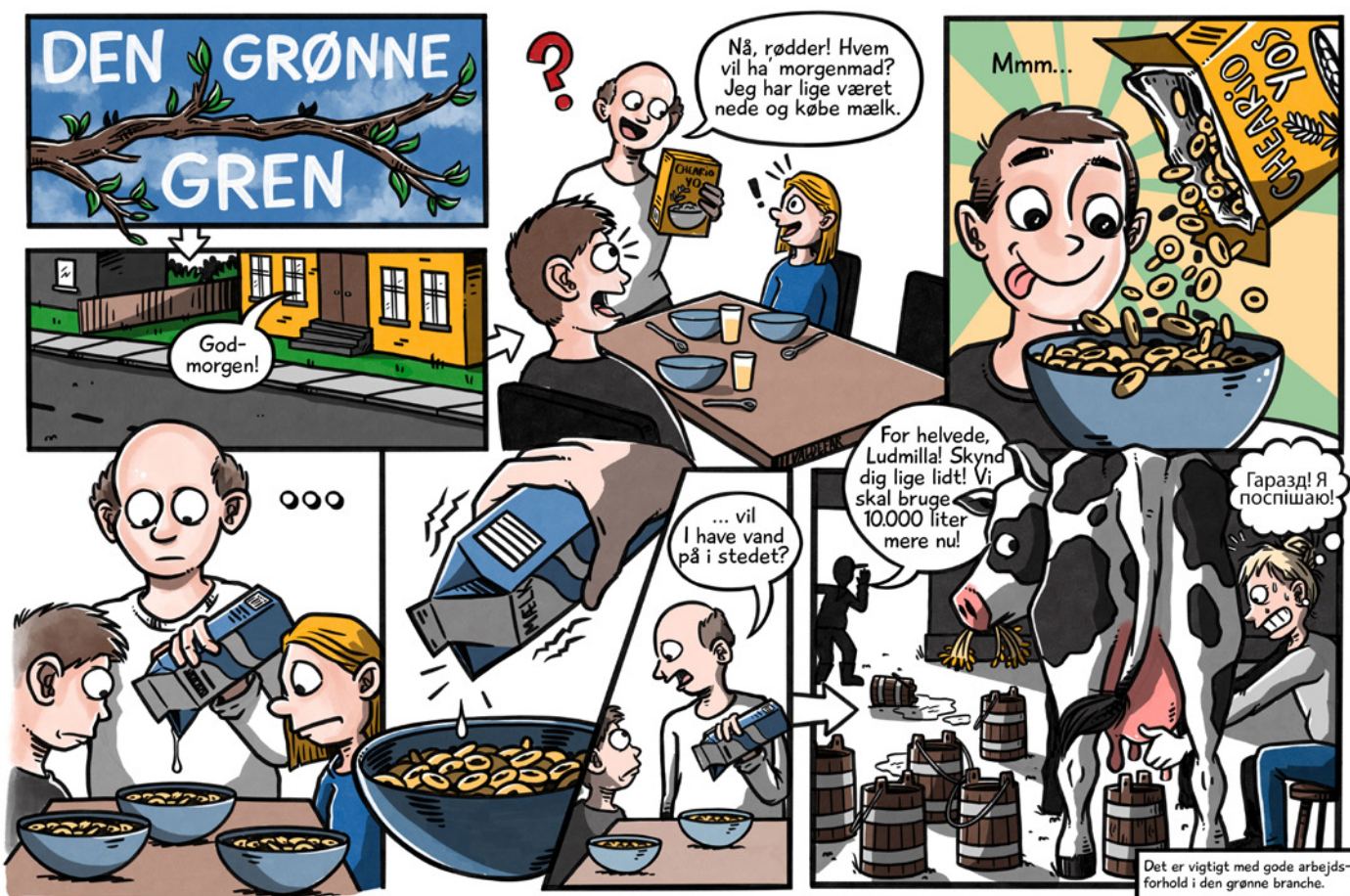

ILLUSTRATION: VALDEFAR

GRØNT – Magasinet for anlægsgartnere / blomsterbindere / groundsman / dyrepassere / elever / frilandsgartnere / gartneriarbejdere / landarbejdere / greenkeepere / agro-industrien / dyreassistenter / maskinførere / planteskolegartnere / servicegartnere / skovarbejdere / væksthusholdere / kirkegårdsansatte / grønne gårdmænd / jordbrugsteknologer